

svět katolickými očima MONITOR

publicistický čtrnáctideník

ročník XVII., číslo 5

8. 3. 2020 / neprodejné

Z OBSAHU	Kardinál Müller: Krize církve vychází z opuštění Boha a přizpůsobování se kultuře	05
	Povedzte deťom pravdu	08
	Odvaha nebo pošestilost?	10

Foto: Vojtěch Hlávka / Člověk a víra

Postní almužna: chudí jsou našimi věřiteli

Postní doba je příležitostí vrátit se k životní praxi, která pomáhá potlačit vlastní egoismus a otevřít srdce lásce k Bohu a bližnímu. Mezi tradičními postními praktikami byl vždy kladen zvláštní důraz na tři základní pilíře: půst, almužnu a modlitbu. Již v dobách Starého zákona byla tato trojice velmi důležitá. Vzájemně je tak vnitřně úzce propojená, že můžeme hovořit o její jednotě.

Postní praxe se však během staletí velmi změnila. V současné době se má křesťan povinně postit pouze dva dny, na Popeleční středu a Velký pátek. Je doporučeno, aby se během postní doby věřící lidé postili, ale je to jen povzbuzení, nikoli striktní nařízení. To, co je na postní praxi však podstatné, platí nadále.

Mezi půstem a druhým pilířem postní doby – almužnou – existuje úzký vztah. V poslední době bylo toto spojení znovu objeveno a dává postní praxi hlubší motivaci ke zdrženlivosti. Co ušetříme snížením výdajů na jídlo, pohodlí a zábavu, můžeme nabídnout chudým lidem jako almužnu. Říká se tomu „půst dělení se“ nebo „půst solidarity“. To, co ušetříme na dobrovolně přijatém postu, díky snížení konzumace jídla, alkoholu, kouření nebo zábavy, bychom měli dát na dobrý účel. Sv. Rajmund z Peňafortu velmi miloval chudé. Nazýval je svými věřiteli.

A konečně mezi třetím stavebním prvkem postní doby – modlitbou – a půstem existuje úzký vztah. Matoušovo evangelium (Mt 4, 1–11) líčí událost

Ježíšova pokušení na poušti. Ježíš důrazně ďáblu vzkazuje, že člověk nežije jen z chleba, ale zejména z každého slova, které vychází z Božích úst. Modlitba je dialog, ve kterém je postoj naslouchání stejně důležitý jako mluvení. Jako účastníci dialogu bychom v sobě měli pěstovat vnímavost, citlivost na Boží hlas a také probouzet v sobě ochotu mu naslouchat. Duchovní mistři tuto schopnost nazývají „rozhovor s Ježíšem“.

Postní doba je pro křesťany dobou pokání. Je přirozené a užitečné, když se budeme v tomto období modlit za odpuštění našich hříchů a hříchů jiných lidí.

*P. ThLic. Mariusz Kuźniar, Th.D.
farář ŘKF Ořech*

Dokumenty prokáží úsilí Pia XII. o záchranu Židů

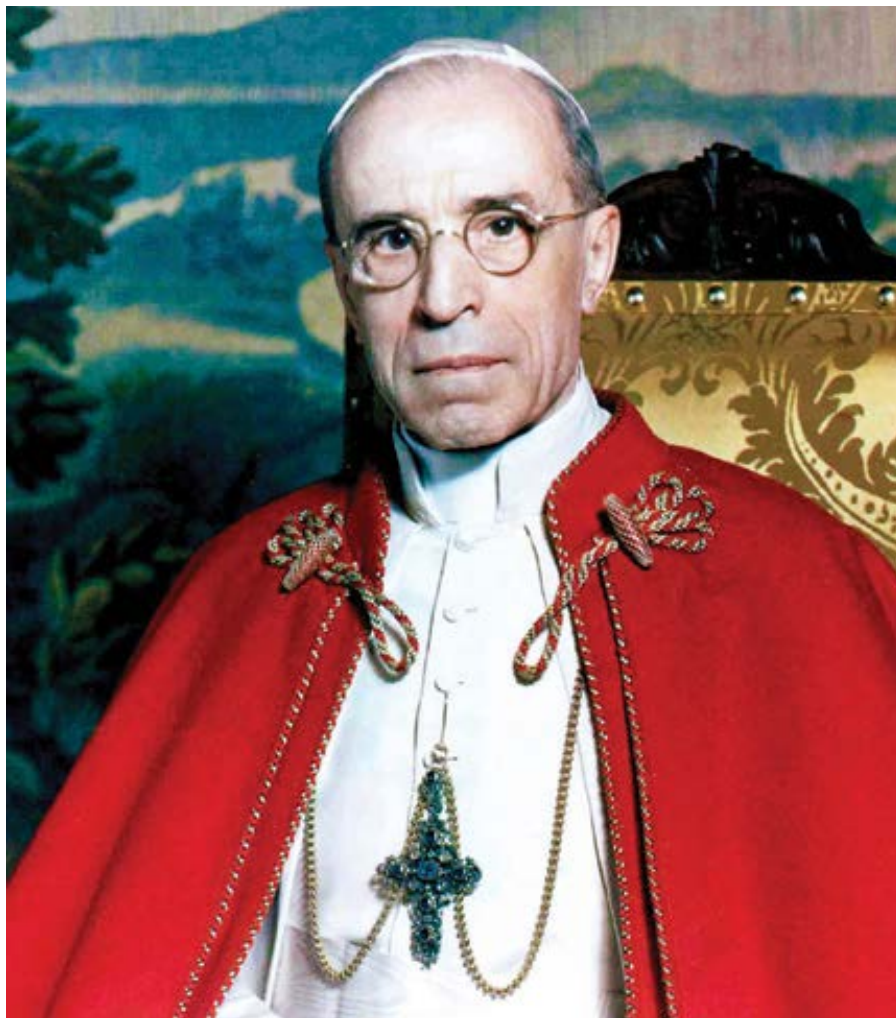
Počínaje 2. březnem letošního roku byly zpřístupněny odborné veřejnosti vatikánské archivy z doby pontifikátu Pia XII.

Když papež František 4. března loňského roku ohlašoval tuto událost, velmi očekávanou zejména historiky novodobých dějin, vyjádřil přesvědčení, že historické bádání dokáže zhodnotit vynikající okamžiky tohoto pontifikátu, stejně jako chvíle závažných obtíží, trýznivých rozhodnutí a lidské i křesťanské prozíravosti.

V souvislosti s otevřením archivů proběhne zítra, tedy v pátek 21. února, na Patristickém institutu Augustinianum studijní den, během něhož budou představeny zpřístupněné fondy a badatelské nástroje, připravené vatikánskými archiváři.

Hovoří prefekt Vatikánského apoštolského archivu, biskup Sergio Pagano:

„Můžeme říci, že očekávání badatelů z celého světa trvá již 14 či 15 let. Právě tak dlouhou dobu potřebovali moji spolupracovníci, archiváři a další personál, k přípravě tohoto nemalého množství dokumentů, jejich očíslování, zaprotokolování a sestavení inventářů. Pokud jde o inventáře dokumentů z doby pontifikátu Pia XII., jsou dnes všechny v digitální formě. Badatelé je tedy najdou v naší studovně a mohou je konzultovat v rámci „intranetu“, tedy sítě dostupné v sálech Vatikánského apoštolského archivu. Očekávání je pochopitelné, protože pontifikát papeže Pacelliho je velice významný a klíčový. Spadá do okamžiku dějin lidstva, jenž byl zrušován a zakrácován posledním světovým konfliktem, ale také tím, k čemu docházelo v rámci tohoto konfliktu a bezprostředně po jeho skončení. Nabíledni je dramatická otázka šoa, proto si Židé slibují od otevření archivů mnoho nových zjištění. Ve fondech z doby papeže Pacelliho jsou však také důležité dokumenty o vztazích Svatého stolce k totalitním režimům, o konkordátech s různými národy. Bude možné lépe porozumět postoji papeže a Svatého stol-

Papež Pius XII. Foto: Michael Pitcairn

ce k určitým náboženským politikám, ke komunismu a k absolutismům. A bude možné seznámit se také s velkolepým dílem papeže Pacelliho v charitativní sféře. Mohu to dosvědčit osobně, protože jsem uspořádal dobročinný fond, který zahrnuje více než 8 tisíc složek, v nichž jsou tisíce a tisíce listin. Je skutečně působivé vidět, jak Pius XII. dostával dary od katolíků z celého světa, zejména ze Spojených států, a prakticky ještě téhož dne je rozděloval všem, kdo byli potřební, ať

už soukromým osobám nebo farnostem, sirotčincům, nemocnicím, ale také univerzitám a vědeckým institucím. Byl to skutečně proud finančních zdrojů, který byl – můžeme říci – proudem jeho milosrdné lásky. V podstatě kdokoli žádal Svatý stolec o pomoc, ten ji také dostal, a právě fond dobročinnosti (*Beneficenza*) a fond Komise pro pomoc (*Commissione soccorsi*) toto nesmírné charitativní dílo dokládá. Vydáme dva objemné inventáře, připravené doktorkou Di Giovanni

SLOVO BISKUPA

Vatikánský apoštolský archiv. Foto: Centro Televisivo Vaticano

Lidé, i když jsou vždycky pod vlivem přírodních zákonů, mají také možnost se jim vyhnout, přizpůsobit se jim, nebo je dokonce částečně změnit. To je výsada člověka. Stává se pánem (i když omezeným) přírody. Takto to cítí a je o tom přesvědčený. Často to ale nedomyšlí do konce, protože nikdy není absolutním pánem. Stačí, aby přišla nějaká pohroma či epidemie a vzniká chaos, či dokonce hysterie. Jde také vždycky nejen o naše dobro, ale i o dobro druhého. S tím každý křesťan–katolík musí počítat a brát do úvahy. „Máme milovat svého bližního jako sám sebe“, tvrdí Ježíš (Lk 10,27). Na to se nesmí zapomínat. A ten druhý je vždycky i ten počatý v životě ženy. Víme, že člověka člověkem nečiní jen jeho schopnosti uvažovat, mluvit, vyjadřovat se a rozhodovat, a pokud toho není schopen, není člověkem. To by pak ještě člověkem nebylo ani jednoroché dítě. Musíme uznat a poznat, že každý počatý život je posvátný, protože je od Boha a pro Boha. A na tomto světě jen lidský život je nedotknutelný. Nemůže se zničit, když někomu nevyhovuje. Je to proti Božímu zákonu, protože každého lidského jedince stvořil Bůh pro sebe. Člověk tady na světě není pro sebe sama, ale je na prvním místě pro Boha. A proto Bůh chce, aby chom byli i pro bližního. Ale pro bližního jsme jen tehdy, když jsme i pro Boha. Nejsou to dvě nezávislé věci, ale dvě nerozlučně spojené věci. Jen když jsem pro Boha a žiji pro Něho, jsem schopný být i pro bližního, pro jeho dobro a prospěch, a přiměřeně i pro svět a stvoření. A jen Bůh ten dar může vracet stonásobně. Nikdo není schopen vracet dar života, jen Bůh, a to dar věčného života. Takto máme chápat i slova evangelia: „Kdo nalezne svůj život, ztratí ho, kdo však ztratí svůj život pro mě, nalezne ho.“ (Mt 10,39)

+Ladislav Hučko

Mons. ThDr. RNDr. Ladislav Hučko, CSC., apoštolský exarcha řeckokatolické církve

a doktorkou Roselli, které ukazují také další stránky ohromného charitativního díla, k němuž docházelo organizovanějším způsobem prostřednictvím *Díla pomoci (Opera dei soccorsi)*. Otevřeme přirozeně také archivy velkého státního sekretariátu Pia XII. Badatelé očekávají otevření těchto fondů, které prohloubí znalosti o učení papeže Pacelliho a jeho myšlení. Stačí pomyslet na jeho encykliky nebo na skutečnost, že je papežem nejvíce citovaným v dokumentech II. vatikánského koncilu. Jeho učení, teologie a pastorační praxe zůstávají zásadní ještě dnes a doufám, že díky otevření těchto nových fondů, budou také adekvátním způsobem prostudovány.“

Bude možné získat nové dokumenty, které dokládají činnost církve v době pontifikátu Pia XII. pro záchranu Židů během šoa?

„Nepochybně. Nakolik mohu posoudit, je jich tam velmi mnoho. Existuje mnoho dokumentů obsahujících poděkování od lidí židovské národnosti. A mám samozřejmě na mysli nepokřtěné Židy, kteří setrvali ve své víře, kteří děkují papeži Pacellimu za poskytnutou pomoc. Najdeme velmi mnoho svědectví o pomoci poskytnuté prostými křesťany, stejně jako náboženskými institucemi a biskupy, aby bylo zachráněno vše, co bylo zachránitelné, z této tak krutě pronásledované populace. Jak víme, ohledně této záležitosti

najdeme také projevy nesouhlasu, z židovské strany zaznívá otázka tzv. mlčení Pia XII. Ovšem rovněž v této věci bude možné získat na základě nově dostupných dokumentů nové a do historických okolností lépe zasazené vysvětlení.“

Co chce v tomto kontextu nabídnout studijní den ohlášený na 21. února v Augustinianu?

„Otevření bylo ohlášeno Svatým otcem již před rokem, když přijal na audienci personál Vatikánského archivu. Rozhodli jsme se tentokrát zorganizovat v rámci příslušné archivářské přípravy zvláštní studijní den – což se u příležitosti otevření fondů v minulosti nedělo – právě na Patristickém institutu Augustinianum, nedaleko Svatopetrské kolonády. Archiváři Vatikánského archivu, ale také archiváři z dalších archivů Svatého stolce při té příležitosti představí svou práci na přípravě dokumentů a možnosti, které tyto dokumenty nabízejí novému bádání. Na studijní den se přihlásilo už 200 historiků a badatelů, mezi nimiž je také početná skupina židovských badatelů. Naším cílem je předložit jim panorama nových fondů, badatelských možností a připravených nástrojů, aby se pak každý z nich vydal svou cestou, pracoval na svém výzkumu a vyvozoval své závěry, samozřejmě v naprosté svobodě.“

Vatican News, red. kráceno

VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ VE VÍŘE BY MĚLO BÝT ZÁLEŽITOSTÍ CELÉ RODINY

Na tomto důležitém úkolu by se měli podílet také prarodiče, strýcové, tety, bratrance a sestřenice. I když je role rodičů při výchově dětí ve víře nezbytná a nezastupitelná, nikdy by se neměla přehlížet účast ostatních členů rodiny.

Foto: Martina Řehořová / Člověk a víra

Měli by spolupracovat s rodiči, aby děti rostly v klidu a harmonii. Je velmi důležité, aby mladí lidé viděli své prarodiče, strýce, tety a další členy rodiny při modlitbě, na mši a jako vzory křesťanského života. Později možná děti více ovlivní příklady jiných rodinných příslušníků než vlastních rodičů.

Dávejte rady, ale respektujte přitom rozhodnutí rodičů

Když prarodiče očekávají návštěvu vnoučat, zajímají se o jejich zvyky, oblíbená jídla atd. Měli by se ptát také na duchovní potřeby dětí. Stejně jako ve všech ostatních aspektech života by dovolená a čas strávený mimo nejužší rodinu měl poskytovat stabilitu nezbytnou pro rozvoj dětí a zároveň nabízet prostor pro další názory a možnosti.

Kromě toho jako člen rodiny můžete rodičům pomoci vzdělávat děti ve víře: nabízet nápady, rady nebo jednoduše být příkladem, abyste dětem pomohli budovat důvěru a touhu dělat více a lépe, bez

zbytečných slov ukazovat, jak mohou postupovat dál na cestě k Bohu.

Vzdělávání v duchovních záležitostech však často bývá tématem, o kterém se v rodině nediskutuje snadno – a to ani v případě, kdy je zapotřebí rada nebo povzbuzení.

Budte dobrým příkladem

Je důležité rozvíjet atmosféru důvěry, aby děti věděly, že jsou přijímány a milovány pro to, kým jsou, bez jakéhokoli odsuzování nebo pohrdání. Zásadní je klima diskrétnosti, v němž lidé mohou mluvit beze strachu, že jejich slova budou vyzrazena ostatním – taková atmosféra se nebuduje kvůli tajnůstkářství, ale jako projev úcty. Podporu, kterou poskytují (mimo jiné) prarodiče, lze nabídnout při významných životních okamžicích mladého křesťana, jako je křest, první svaté přijímání atd.

Jako člen rodiny můžete výrazně přispět ke kultivaci duchovního zápalu dítěte například tím, že místo světské nebo rodinné oslavy zdůrazníte náboženský

význam svátků. Dalším příkladem je to, že s předstihem přijdete na mši s jejich prvním svatým přijímáním, aby děti viděly, že tuto slavnost berou jejich blízcí vážně. Je také důležité pomáhat dítěti zaměřovat se na podstatné věci i tím, že mu budete dávat vhodné dárky.

Jaké dárky dávat (ne cokoli)

Dárky jsou ve skutečnosti dalším způsobem podílení se na duchovním vzdělávání dítěte. Neměly by být vyhrazeny pouze pro náboženské příležitosti nebo sestávat výhradně z náboženských předmětů a knih. O Vánocích a narozeninách by to rozhodně mělo opačný účinek! Nejdůležitější je, abyste byli vždy připraveni podílet se na křesťanské výchově dítěte. Křesťany jsme neustále, ne jenom tehdy, když se modlíme nebo když se účastníme mše. Křesťany jsme vždy a všude.

Když si děti hrají, čtou nebo poslouchají hudbu, měly by mít možnost růst v křesťanském prostředí. Existují hračky a knihy, které přispívají k jejich duchovnímu vzdělávání, ale i ty, které dělají opak. Samozřejmě také záleží na jejich využití. Jako doplněk můžete nabídnout dar s náboženskou tematikou, aniž by to působilo přehnaně – například krásnou ilustrovanou knihu, díky níž budete moci s dětmi procházet základní otázky víry.

Veliké štěstí mají ty děti, které se mohou na své cestě k Bohu spolehnout na své prarodiče, strýce, tety a další členy rodiny.

Christine Ponsardová
Aleteia
Přeložil Pavel Štíčka

KARDINÁL MÜLLER: KRIZE CÍRKVE VYCHÁZÍ Z OPUŠTĚNÍ BOHA A PŘIZPŮBOVÁNÍ SE KULTUŘE

„Jedem, který ochromuje církev, je názor, že bychom se měli přizpůsobit duchu doby, duchu tohoto věku, a ne duchu Božímu,“ řekl kardinál.

Kardinál Gerhard Müller. Foto: Francesco Pistilli / KNA

Místo aby vkládal naději v osud, křesťan uznává, že utrpení je nevyhnutelné, ale přesto může nacházet radost v Kristu, jenž také trpěl a otevřel nám dveře k věčnému životu.

Krize, které dnes katolická církev čelí, vzniká v důsledku snahy – dokonce i některých osob v církvi – názorově se sblížit se současnou kulturou a opustit učení víry, prohlásil kardinál Gerhard Müller.

„Krise v církvi je způsobena člověkem a vznikla proto, že se pohodlně přizpůsobujeme duchu života bez Boha,“ řekl kardinál tisícům katolíkům shromážděným ve Phoenixu na Summitu studentských vedoucích osobností, který pořádalo Společenství katolických univerzitních studentů (FOCUS).

„Jedem, který ochromuje církev, je názor, že bychom se měli přizpůsobit duchu doby, duchu tohoto věku, a ne duchu

Božímu. Názor, že bychom měli relativizovat Boží přikázání a nově interpretovat učení o zjevené víře,“ řekl.

Upozornil, že dokonce i v církvi řada lidí „touží“ po katolicismu bez dogmat, bez svátostí a bez neomylného učitelského úřadu.

Müller, bývalý prefekt Kongregace pro nauku víry, celebroid 1. ledna mši na Slavnost Matky Boží, Panny Marie. V kázání se zamýšlel nad lidskou touhou přijímat náhražkové uspokojení, když na Boha není brán zřetel.

Díkuvzdání Pánu je klíč ke štěstí

„Ale ten, kdo věří, nepotřebuje žádnou

ideologii,“ prohlásil. „Ten, kdo má naději, nesáhne po drogách. Ten, kdo miluje, neprahne po lákadlech tohoto světa. Ten, kdo miluje Boha a své bližní, nachází štěstí v sebeobětování.“

„Šťastní a svobodní budeme tehdy, když si osvojíme způsob života, k němuž Bůh volá osobně každého z nás: ve svátosti manželství, v celibátním kněžství nebo v řeholním životě podle tří evangelijních rad – chudoby, poslušnosti a čistoty – pro království nebeské,“ pokračoval.

Müller zdůraznil, že díkuvzdání Bohu je klíčovou součástí křesťanského života. Na počátku nového roku vyzval katolíky, aby vyjadřovali vděčnost za celé stvoření, za to, že byl do světa poslán Kristus jako náš Spasitel, za blahoslavenou Pannu Marii, za katolickou církev, za dar rodiny a za všechna požehnání, která lze tak snadno považovat za samozřejmost.

„My křesťané si uvědomujeme, že k životu patří hudba: V našich srdcích zaznívá píseň díkuvzdání za naši spásu. Její melodií je láska a její harmonií je radost v Bohu,“ řekl.

Místo aby vkládal naději v osud, křesťan uznává, že utrpení je nevyhnutelné, ale přesto může nacházet radost v Kristu, jenž také trpěl a otevřel nám dveře k věčnému životu, uvedl.

V těchto těžkých časech však skandály v církvi a krize v tradičně křesťanských společnostech na Západě vedou mnohé k tomu, aby si úzkostlivě kladli otázku, zda se skála, na které Kristus postavil svou církev, nehroutlí, prohlásil kardinál.

„Někteří se domnívají, že katolická církev zaostává o 200 let za současným světem. Je toto obvinění pravdivé?“

Ti, kdo vyzývají k modernizaci, požadují, aby církev kvůli vytvoření „nového náboženství světové jednoty“ odmítla to,

co považuje za pravdivé, varoval Müller. „Jedinou cenou, kterou by církev musela zaplatit za to, aby byla přijata do tohoto metanáboženství, je vzdát se svého nároku na pravdivost. Zdá se, že by to nebyl zase takový problém, jelikož relativismus převládající v našem světě stejně odmítá myšlenku, že bychom vůbec mohli znát pravdu, a vydává se za garanta míru mezi všemi světónázory a světovými náboženstvími.“

Postkřesťanská společnost vítá tyto snahy přetvořit církev na „pohodlné občanské náboženství“, řekl kardinál.

Lékem na sekularizaci v církvi je život víry, život v trvalé pravdě Kristově, prohlásil Müller.

Bůh, který je věčný, se nemůže měnit podle rozmarů společnosti, zdůraznil.

„Boží univerzální pravda, která byla přítomna v konkrétní lidské bytosti, Ježíši Nazaretském, je přítomna zde a nyní

– v prostoru a čase našich dějin,“ řekl Müller. „Ježíš Kristus není reprezentantem nějaké pravdy, která by platila jen mimo náš čas: On osobně je ‚ta cesta, pravda i život‘.“

Catholic News Agency
Catholic Herald
Přeložil Pavel Štička

„CÍRKEVNÍ JARO“ NA UKRAJINĚ

Stále více mladých mužů má zájem o kněžství

Roky po rozpadu sovětského režimu a konci komunistického náboženského pronásledování a represí tato země nyní zažívá znovuzrození kněžských povolání.

Svjatoslavu Ševčukovi je 49 let. Možná je mladý, ale je očitým svědkem přerodu Ukrajiny a ví, jak vypadá pronásledování a svoboda.

Když v 90. letech pocítil povolání ke kněžství, jeho země byla ještě součástí Sovětského svazu. Praktikování náboženství bylo přísně zakázáno a seminární studium probíhalo tajně v podzemí. Viděl, jak byli jeho katoličtí bratři a sestry pronásledováni a zatýkáni.

Tehdy Ševčuk dostal ze zahraniční finanční dar, který mu umožnil pokrýt své životní náklady, když se stal seminaristou a studentem teologie. V roce 1994 byl vysvěcen na kněze.

Roku 1991 se Sovětský svaz rozpadl a Ukrajina se stala samostatnou. S nezávislostí rovněž přišla náboženská svoboda. Od roku 2011 Ševčuk působí jako arcibiskup ukrajinské řeckokatolické církve. Řeckokatolíci jsou na Ukrajině sice menšinou, ale jejich přítomnost v zemi lze sledovat až do 10. století.

„Mnoho mladých mužů odpovědělo na Boží povolání“

Řeckokatolíčtí Ukrajinci jsou největší komunitou ze všech 24 východních katolických církví a jsou v plném společenství s Římem. Ševčuk, který žije v Kyjevě,

svědčí o tom, že navzdory mnoha obtížím, kterým tato země ještě musí čelit v důsledku desetiletí sovětské okupace a současných ozbrojených konfliktů v regionu, mnozí se rozhodují odpovědět na Boží povolání a vydat se cestou kněžství: „Dnes,“ říká, „mnoho mladých mužů odpovídá na Boží povolání.“

Ačkoli je dnes na Ukrajině zákonem povoleno studovat v semináři a náboženské pronásledování bylo oficiálně zakázáno, přesto ekonomické a další obtíže jsou běžné a početné.

Potřeba autentických pastýřů

Starší Ukrajinci se stále obávají špěhování, zrady a trestu, což byly běžné praktiky v desetiletích, kdy zemi okupoval sovětský režim. Vzhledem k tomu, že mnozí žijí sami, často pocítují beznaděj a končí jako alkoholici. „Máme naléhavou potřebu opravdových pastýřů, kteří budou schopni stát se součástí života lidí a kteří je budou moci doprovázet,“ vysvětlil arcibiskup.

Beze strachu

Ševčuk je docela optimistický, protože situace se mění: „Mám radost, když vidím, že naši seminaristé prožívají své povolání beze strachu.“

Formace těchto mladých mužů v semináři je možná díky darům, které přicházejí z celého světa. Tyto dary posílá organizace Pomoc církvi v nouzi (ACN).

Mons. Svjatoslav Ševčuk, arcibiskup ukrajinské řeckokatolické církve a Vyšší archieparcha Kyjevsko-Haličský.
Foto: inlviv.in.ua

Všichni můžeme přispět, bez ohledu na to, kde žijeme, abychom podpořili řeckokatolickou církev na Ukrajině – a papež František opakovaně řekl, že je to jeho přání – a pomohli těmto mladíkům dokončit jejich formaci a studia, aby se mohli stát kněžími, které jejich komunity potřebují. Pošlete jim upřímný dar víry!

Dolores Massot
Aleteia
Přeložil Pavel Štička

Dolores Massot
píše pro Aleteia

ASIA BIBI VYDALA V EXILU AUTOBIOGRAFII

Asia Bibi a Isabelle-Anne Tolletová. Foto: The Guardian

Asia Bibi, křesťanka, která v Pákistánu strávila za rouhání osm let v cele pro odsouzení k smrti, zveřejnila dvě fotografie pořízené v exilu během příprav vydání své autobiografie. Bývalá zemědělská dělnice, jejíž případ se stal jedním z nejvýznamnějších zápasů za lidská práva na světě, byla vloni propuštěna a odletěla do Kanady, kde se setkala se svou rodinou. Podle všeho žijí s novou identitou na uta-

jeném místě, protože jim extremisté stále vyhrožují smrtí.

Autobiografii *Nakonec svobodná* napsala společně s novinářkou Isabelle-Anne Tolletovou, která byla jednou z hlavních bojovnic za osvobození Asii Bibi a vydala o jejím případě dvě knihy.

„Můj příběh znáte z médií a možná jste se pokoušeli vcítit se do mé situace, abyste pochopili, co jsem protrpěla,“ uvedla v tiskové zprávě, v níž oznámila vydání knihy. „Ale zdaleka jste nemohli porozumět mému přežívání ze dne na den ve vězení ani mému novému životu, a proto jsem se rozhodla všechno vypovědět v této knize.“

Odsouzena na smrt

Bibi byla v roce 2010 odsouzena k smrti na základě chatrných důkazů poté, co byla obviněna z rouhání, k němuž mělo dojít při sporu o hrnek vody. Dva pákistánští politici byli později zabití za to, že ji veřejně podporovali a kritizovali drakonické zákony o rouhání. Zatímco pákistánský soudní systém nebyl schopen řádně projednat její odvolání, Asia Bibi získala podporu papeže Františka a lidskoprávních organizací na celém světě. Rouhání je v Pákistánu považováno za závažný zločin, kde i neověřená obvinění

z urážky islámu mohou mít za následek lynčování. Bojovníci za lidská práva říkají, že obvinění z rouhání se často zneužívají k řešení osobních sporů.

Vítězství, ale přesto útek

Koncem roku 2018 pákistánský nejvyšší soud zrušil její obvinění, ale toto rozhodnutí vyvolalo po celém Pákistánu násilné protesty a výzvy k vraždám soudců, kteří v tomto případě rozhodovali.

Bibi byla poté oficiálně propuštěna z vězení, ale několik měsíců zůstávala v „ochranné vazbě“. Podle jejích slov jí tím bylo bráněno opustit zemi poté, co jí Kanada nabídla azyl.

Emma Graham-Harrison
The Guardian
Přeložil Pavel Štíčka

Emma Graham-Harrison
píše pro *The Guardian* & *The Observer*

Z nabídky nakladatelství a knihkupectví PAULÍNKY

NAKLADATELSTVÍ PAULÍNKY • Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1,
tel.: 224 818 757, on-line knihkupectví: www.paulinky.cz, objednavky@paulinky.cz

Jacques Philippe: Hledej pokoj a zůstaň v něm

Bůh je Bohem pokoje. Často se zneklidňujeme a chceme všechno vyřešit sami, ačkoli by bylo účinnější zůstat pokojně před Božím pohledem a nechat jej jednat, s moudrostí a mocí nekonečně větší, než je ta naše.

Brož., 104 s., cena 129 Kč, 3. vydání

Anna Mátiková FSP: Křížová cesta pro uspěchané

Tato křížová cesta chce dodat odvalu a chuť k modlitbě těm, kteří si na pobožnost křížové cesty se všemi náležitostmi z různých důvodů netroufají.

Brož., 40 s., 45 Kč

POVEDZTE DEŤOM PRAVDU

Uplynulý mesiac, keď som zo zdravotných dôvodov musela viac ležať ako chodiť, dostala som sa aj k čítaniu kníh či pozretiu nejakých Ted-x videí. A ako to u videí chodí, veď sami dobre viete, po jednom videu sa Vám ponúkne ďalšie. Ba čo ďalšie, vyskočí na Vás celá plejáda videí. Mne sa tam v priebehu asi dvoch týždňov ponúkli aj dve videá z československej súťaže talentov. Podľa názvu som usúdila, že malo ísť o promovanie talentov. ALE:

V obidvoch prípadoch prišli na pódium ľudia neurčitého pohlavia bez nadpriemerného talentu. Jedno bolo asi dievča, ktoré o sebe tvrdilo, že sa ešte nerozhodlo, aké má pohlavie. Porota jej s obdivom a uznaním prikyvovala a ďakovala za odvalu. Umelecký prejav sa síce blížil pospevovaniu bežných mládežníkov pri ohni, ale túto osobku porota s pompou posunula do finále. Druhé video z takejto šou ponúklo nechutne tancujúceho chlapa prezlečeného za ženu s dlhými blond vlasmi a jeho tanec mal nulovú kultúrnu i umeleckú úroveň. Porota však nad ním žasla, aký bol úžasný (nedopozerala som to, neviem, či ho posunuli. Ale pokyn z réžie bol jasný: žasnúť, obdivovať, vytvárať pozitívny dojem). Preto sa nečudujem, že stále viac rodičov či učiteľov rieši to, že ich deti si myslia, že sú homosexuáli, resp. nevedia, pre aké pohlavie sa majú rozhodnúť.

A tak chcem ponúknuť deťom, hľadajúcim mladým ľuďom a ich rodičom zopár odborných informácií v tejto oblasti, ktoré by im mohli pomôcť.

- Psychologické hľadanie pohlavnej identity je proces, ktorý sa rozvíja od narodenia, majú na ňom podiel rodičia i spoločnosť.¹

- Žiadny vedecký výskum nepotvrdil, že homosexualita je nemenná alebo vrodená. Nebol dokázaný gén homosexuality.

- **POHLAVIE SA NEDÁ ZMENIŤ.**

Foto: Clarisse Meyer / Unsplash

Nedajte sa zmiašť, že všetko je v pohode, že si môžete vyberať sexuálnu orientáciu či pohlavie. Sú to veľmi výnimočné stavy, ktoré sa nevyskytujú len tak.

Môže sa hormonálnou liečbou niečo potlačiť alebo spustiť, chirurgicky sa môže niečo odstrániť alebo vymodelovať, avšak geneticky sa pohlavie NEDÁ zmeniť. Dá sa len niečo napodobniť.

- Dozrievanie človeka, po psychologickej aj fyziologickej stránke (vrátane vývoja mozgu) končí až okolo 26. roku.² Dovtedy sa neodporúčajú robiť žiadne vážne rozhodnutia ohľadom identity ani sexuálnej orientácie.

- Čím skôr urobili mladí ľudia tzv. *coming out*, tým častejšie dochádzalo k samovraždám.

Česká spoločnosť pre psychoana-

lytickú psychoterapiu vydala v júni 2019 vyhlásenie k liečbe genderovej dysforie v detstve a dospievaní. Uvádza sa v ňom toto:

1. ČSPAP sleduje prudký nárast počtu jedincov, zvlášť detí a dospievajúcich, so známkami diskomfortu týkajúceho sa pohlavnej identifikácie. ČSPAP spochybňuje doterajší trend v Českej republike k riešeniu problémov osôb s poruchou pohlavnej identity, hlavne pred dosiahnutím 18 rokov, považuje ho za nebezpečný a niekedy neetický.

2. Nedostatočná pozornosť venovaná skúmaniu a spracovaniu psychických príčin vedúcich k uvažovaniu o zmene pohlavia môže viesť k predčasným a nezvratným zásahom do organizmu osôb

1 <https://www.psychosom.cz/psychosom/vydatni-1-2-2019/704-teorie-1-2019?start=1>

2 <https://www.psychosom.cz/psychosom/vydatni-1-2-2019/704-teorie-1-2019>

s často neukončeným psychosociálnym vývojom.

3. ČSPAP zdôrazňuje nutnosť úplnej informovanosti žiadateľov o zmenu pohlavia o výsledkoch tejto realizovanej zmeny: nezvratnosti fyzického poškodenia, riziku nežiadúcich vedľajších účinkov hormonálnych a chirurgických zákrokov, možnom výraznom zhoršení psychického stavu, zvýšenom riziku samovražednosti a invalidity, atď.

Povedzte teda svojim deťom a/ alebo ich kamarátom, že:

Ak má chalan pocit, že sa mu páčia chlapci, to neznamená, že je homosexuál. Rovnako, ak má dievča pocit, že sa jej páči nejaké dievča, neznamená to, že je lesba. Každý chlapec a každé dievča v období dospievania hľadá svoju identitu. Rozmýšľajú nad tým, či sa narodili do správnej rodiny, dokonca aj nad tým, či je správne, že sa narodili práve s takým pohlavím, aké majú zapísané v rodnom liste, aj to, či ich skutočne priťahuje opač-

né pohlavie. Toto však nemusí znamenať nič výnimočné ani zlé. Teraz len prechádzajú tzv. homoerotickou fázou, ktorá je prechodná, dočasná a súvisí s dospievaním a ktorá takmer u všetkých ľudí do obdobia dospelosti zanikne. V období puberty nastupuje sexuálna túžba, ktorá nemusí byť od začiatku zameraná na osobu opačného pohlavia, práve naopak, môžu sa mladým ľuďom páčiť osoby rovnakého pohlavia. Toto obdobie je dôkazom, že hľadajú ideál, pozitívny mužský či ženský vzor vo svojom vlastnom pohlaví, s ktorým by sa chceli stotožniť. Alebo jednoducho túžia byť milovaní. To však neznamená, že sú homosexuálne citiaci ľudia.

Nedajte sa teda zmiast, že všetko je v pohode, že si môžete vybrať sexuálnu orientáciu či pohlavie. Nie je to v pohode a nie je to bežné. Sú to veľmi veľmi výnimočné stavy, ktoré sa nevyskytujú len tak. Výskyt ľudí s homosexuálnou príťažlivosťou je podľa liberálnej literatúry (!)

len 0,2 – 1,1%³ a výskyt transexualizmu (podľa odbornej literatúry) 1:30 000 až 1:400 000.

Ľudia, ktorí skutočne trpia príťažlivosťou k rovnakému pohlaviu, nejdú s tým na bubon, ani na žiadny dúhový pochod. Prežívajú to slušne a diskkrétne. Máme ich mať v úcte ako každého človeka. Ale mladým ľuďom jasne ukážme cestu a povedzme pravdu. Len vtedy budú šťastní, keď nájdu svoju identitu v tom, k čomu boli stvorení.

*Renáta Ocilková
blog.postoj.sk*

*PaedDr. Mgr. Renáta Ocilková
koordinátorka KBS pro pastoraci Rómů*

³ <http://www.rodicovstvo.sk/sexedu/kap3.6.pdf>

POZVÁNKA NA SMÍRNOU POUŤ

V souvislosti se svátkem Zvěstování Panny Marie Vás zveme na smírnou pouť spojenou s procesím, která se uskuteční v sobotu 21. března 2020.

Zvěstování Panny Marie lze považovat za oslavu vznešenosti mateřství.

V moderní době je však mateřství pošlapáváno masově rozšířeným, do nebe volajícím zločinem: vraždami nenarozených dětí v mateřském lůně.

Smírná pouť bude obětována

- za zastavení potratů
- za obrácení všech, kteří se na potratech podílejí
- za oběti potratů a za matky v pozeňnaném stavu

Průběh pouti

- 9:30 modlitba posvátného růžence v bazilice Nanebevzetí Panny Marie na Starém Brně
- 10:00 Mše svatá (tradiční římský ritus) v bazilice Nanebevzetí Panny Marie na Starém Brně u Panny Marie Svatotomské – palladia města Brna, poté krátká pobožnost ke sv. Ritě
- 11:30 Procesí od baziliky k Mariánskému sloupu na náměstí Svobody
- 12:15 Modlitby u Mariánského sloupu na náměstí Svobody
- 15:00 Modlitba Křížové cesty (venkovní křížová cesta ke kostelu sv. Martina – obec Luleč)

Doporučenou přípravou ke svátku Zvěstování Panny Marie je modlitba novény ve dnech 16. až 24. března. Informace o pouti jsou dostupné na stránkách zvestovani.neposkvrnene.cz

Foto: zvestovani.neposkvrnene.cz

ODVAHA NEBO POŠETILOST?

V posledním čísle bulletinu *Jezuité* (4/2019) čtenáře přivítá úvodník P. Jana Rybáře nazvaný *Brzda, nebo plyn? Zasloužilý kněz v něm pozoruhodně prezentuje jako projev odvahy i svěcení žen, a to navzdory faktu, že je jasně papeži formulováno¹, že katolická církev nemá žádné oprávnění ženy světit. Je tedy zřejmé, že svěcení žen není otázkou odvahy, podobně jako jí není tůkání hlavou o zeď, i když by otukat omítku ze zdi hlavou jistě také šlo.*

Spíše je zajímavé, jak stále a znovu někteří kněží zmiňují možnost světit ženaté muže. Pravidelně se k tématu veřejně do médií vyjadřuje P. Marek Orko Vácha (např. vyjádřením o svém životě celibátu až na „hranici sebevraždy“)² a vzhledem k tomu, že papež František není proti svěcení „ověřených“ ženatých mužů, zatím v odlehklých končinách světa³, předpokládám brzy „osvětové“ články v tomto směru v nejrůznějších médiích od jiných mediálně známých osobností. Nápad to jistě není nový – připomeňme si, že odstranění celibátu katolických kněží bylo právě před sto lety, v r. 1920, jedním z důvodů vzniku Církve československé, později opatřené přídomkem husitská⁴. Zůstatková vitalita této církve po sto letech od opuštění celibátu je rovněž pozoruhodnou skutečností sama o sobě.

Přestože celibát kněze je v latinské církvi organizačním opatřením a není výslovným požadavkem evangelia, po 26 letech života v manželství bych si dovolil ke zdobrovolnění celibátu napsat pár myšlenek. O tématu by totiž přece neměli mluvit pouze kněží. Je to zále-

Foto: Zoriana Stakhiv / Unsplash

Vztahy světců k ženám nemají ani zdaleka stejný obsah jako vztah mezi manžely. Nejen v tělesné oblasti, ale ani v duševní a duchovní oblasti.

žitost celé církve, tedy zcela nepochybně bychom měli promluvit i my, kteří na rozdíl od veřejně debatujících kněží máme s životem v manželství osobní zkušenosti.

Milovat znamená dávat čas. Často v odpoledních hodinách pozoruji, jak ve firmě jednomu kolegovi za druhým postupně zvoní telefony a manželky kladou tu jedinou otázku, ovšem samozřejmě v různých formách: „Kdy asi přijdeš?“, a připomínají domluvené úkoly na odpoledne. Ženy střeží čas svých mužů. Abychom se my manželé náhodou někde nekontrolovaně nezapomněli v záležitosti, která není podle jejich názoru důležitá nebo není směřována k rodině. Vzhledem k mnohaleté praxi vedoucího ve strojírenské firmě vím, že totéž platí i pro každou hodinu přesčasu, která je manželkami snášena, pokud se následně projeví na výplatní pásce. Znam žen, jejichž muži doma zamlčovali služební cesty a žádali k tomu i spolupráci svého vedoucího, protože takto „schované cestáky“ byly tím jediným kapesným, které měly.

Říká se, že dobře se vdala ta žena, která nedokáže utratit vše, co manžel

vydělá. Bylo by tedy logické, aby ženatý kněz požadoval podstatně vyšší plat než kněz žijící v celibátu, protože přece „musí uživit rodinu“. Logická by potom byla i nějaká forma „odborového sdružení“ takových ženatých kněží, požadující pravidelnou valorizaci mezd, a také vznik zájmové organizace kněžských manželek. Za předvídatelný výsledek obvyklého rodinného „tlaku na peníze“ tedy považuji to, že by se kněžství pro mnohé ženaté muže stalo především zaměstnáním, a to často jen jedním z několika jeho nutných zaměstnání. Našli bychom potom snad i finančního poradce nebo obchodníka, který by byl také knězem a farářem.

Po praktické stránce má tedy žena na manžela nárok především ve dvou oblastech: vyžaduje čas a peníze. Většina žen touží mít pro svou rodinu stejný standard, jako mají její kolegyně, kamarádky a příbuzné. „Dvořákovi byli v Paříži. Taky bychom mohli někde zajet, co myslíš?“ V myslích a srdcích mnoha dobrých manželek prostě probíhá neustálé srovnávání životních úrovní jejich manželství a rodin a času, který ten který manžel rodině věnuje a podle jejich názoru by věnovat mohl. O modernizacích

1 <https://zpravy.proglas.cz/udalosti/cirkev-nemuze-menit-svou-pozici-ke-sveceni-zen-napsal-prefekt-ladaria/>

2 <https://dvojka.rozhlas.cz/marek-orko-vacha-celibat-jsem-odzival-v-zasade-na-remizu-nahrane-sebevrazdy-8085622>

3 <https://www.ncronline.org/news/theology/francis-expresses-openness-married-priests-places-pastoral-necessity>

4 <https://plus.rozhlas.cz/rok-1920-chceme-vlastni-cirkev-jak-se-zrodila-cirkev-ceskoslovenska-7614356>

Foto: marvelmozhko / Pixabay

Žít trvale s jednou dobrou ženou je pro mnoho mužů přinejmenším stejně náročné jako pro kněze žít bez ženy.

domovů a oblečení se snad ani není potřeba zmiňovat. Myslím, že se zdobrovolněním celibátu by zásadně přibýlo ne zcela nutných přestaveb far, farních kuchyní, farních zahrad apod.

Tlak na čas a peníze vidím jako hlavní důvod, proč nekatolické církve, které zdobrovolnily celibát, nemají výrazně více kněžských povolání. Rodina a žena mají prostě v praxi své zcela přirozené praktické nároky, obvykle trvale neklesající.

Občas člověk zaslechne i názor, že v životě každého muže hraje vždy významnou úlohu žena. To je jistě pravda, protože každý muž má matku a často máme i sestru. Někdy se dokonce jako argument použije to, že v životě velkých svatých bývá „silná“ žena. Tady je ovšem potřeba mluvit poctivě. Jsou světci, v jejichž životě víme o roli ženy (František a Klára, Jan Pavel II.), jiní byli ženatí, ne však kněžími (Tomáš More, Louis Martin), a jsou také světci, u kterých tomu tak téměř jistě trvale nebylo (Ignác z Loyoly, Josemaria Escrivá, Dominik). Zobecnovat tedy několik případů „silné ženy“ v životě některých svatých na pravidlo je téměř jistě mylné.

Ovšem vztahy světců k ženám navíc nemají ani zdaleka stejný obsah jako vztah mezi manžely. Nejen v tělesné oblasti, ale myslím, že ani v duševní a duchovní oblasti. Jan Pavel II. sice udržoval korespondenci i osobní setkávání s několika „silnými“ ženami⁵, ovšem tyto případy (Wanda Poltavská, Anna-Teresa Tymieniecká, Anouk Meyrová, Chiara Lubichová) měly z jeho strany vždy buď pastorační, nebo pracovní charakter. Zajímavě je právě rozdíl ve vztazích vylíčen v britském filmu *Šarlatový a černý*. Film líčí životní příběh irského kněze Mons. Hughha O'Flaherty, který během druhé světové války zachránil mnoho židovských rodin a válečných zajatců. V jedné epizodě ve filmu atraktivní komtesa vyčítá v opeře v hloučku „ctitelek“ Mons. O'Flahertymu: „Koketujete nejen se mnou, ale i s jinými.“ A on odpovídá: „Muž mého povolání se může bránit krásě žen jen jejich množstvím“.

Myslím ovšem, že ten rozdíl ve vztahu je ještě mnohem hlubší. Zajímavě je

v Bibli popisovaná návštěva Ježíše u sester Marie a Marty⁶. Zatímco Marie si sedla k jeho nohám a „poslouchala jeho slovo“, Marta „měla plno práce“. Ježíš k tomu říká, že „Marie si zvolila dobře; vybrala si to, oč nepřijde“. Je to krásná situace, která líčí roli, jakou žena může zaujmout k muži – buď mu rozumí a věnuje pozornost jeho slovům, sdílí jeho mentální svět. Nebo je praktická a stará se o řádný chod domácnosti. Ve skutečnosti se každý muž ožení s jistým „mixem“ Marie a Marty. „Rodinné záležitosti“ a jeho úroveň je velmi individuální záležitost.

Čínské přísloví říká, že sto mužů dokáže vytvořit tábor, ale jenom žena dokáže vytvořit domov. Rodina potřebuje „dům sv. Marty“. Ne všechny ženy však dokáží či chtějí plnit roli Marie i Marty, a proto někteří ženatí muži doma také perou a žehlí. V manželství je často ta potřeba závislá také na momentální situaci. A tak často tehdy, když my, manželé, potřebujeme pochopení, je manželka naší „praktickou ženou“, zatímco když v domácím „provozu“ něco nefunguje, má občas manželka právě náladu na oduševnělé diskuse. Proto Chesterton říká, že kdo má jednu dobrou ženu, jako by měl duchovní harém.⁷ A když Ježíš nepřišel ihned, na zavoání, aby uzdravil jejich bratra Lazara, schytl na setkání výčitky od obou sester, nejdřív od Marty, ale potom i od Marie⁸. Obě měly vlastní představu o tom, co měl správně a ihned udělat.

Romantická idealizace kněžství ženatých ze strany některých kněží je zkrátka až úsměvná. Jistě bychom našli kněze, kterého by poté, co se vrátí domů např. z pomazání nemocného, někdo doma chápavě a lidsky přivítal. Ovšem našli bychom také jistě kněze, který by se ještě chtěl cestou zpět někde zastavit, protože by se domů moc těšit nemohl, a dalšího, který by nemohl vůbec z domu odejít. Domácí situace nás, ženatých mužů jsou rozmanité a často máme co dělat, abychom zvládali svou roli ve vlastní rodině, natož pak ve farní rodině. V kněžství,

6 Bible, Lk 10:38–42.

7 <https://www.goodreads.com/quotes/425813-variability-is-one-of-the-virtues-of-a-woman-it>

8 Bible, Jan 11:21,32

5 Borgheseová, A: *Ženy a Karol Wojtyła*. Karmelitánské nakladatelství, 2014.

Foto: Tama66 / Pixabay

Chtěli by lidé chodit k takovým lidem ke zpovědi?

zvláště v „neživé“ farnosti, při nedostatku bratrství a duchovního vedení může někdo cítit samotu, zatímco v manželství je zase pro mnohé samota velkou vzácností.

Žít trvale s jednou dobrou ženou je tedy pro mnoho mužů přinejmenším stejně náročné jako pro kněze žít bez ženy. Chtít zvládat dvě naprosto rozdílná povolání a rodiny současně by potom skutečně mohlo být pro některé skoro „na hranici sebevraždy“. Záměrně zde již nechci rozvádět další myšlenky na téma zamilovanosti, která většinou odezní, sexuálního života či dopadů kněžské služby do otcovství. Nebudu se šířeji věnovat ani potenciálním situacím, kdy celá farnost bude hodnotit, jestli je jejich pan farář dobrý otec a manžel. Každopádně kněz, který dobrovolně přijal celibát a následně na něj skuhrá, je pro mne podobný muži, který se oženil, a potom začne veřejně prohlašovat, že si měl vzít jinou nebo jak je těžké být této manželce věrný.

Občas lze také narazit na myšlenku, že když kněz nežije v manželství, tak nezná ženy, manželskou problematiku a nemůže prý adekvátně reagovat ve zpovědnici. Je však jasné, že z těch příběhů ze zpovědnic je každý kněz poučen dostatečně o problémech obou stran. Naopak

mentální a tělesná blízkost jedné konkrétní ženy v manželství může manžela psychicky i názorově výrazně deformovat, protože si neudrží potřebný nadhled a odstup.

S manželstvím v kněžství by přišly u některých samozřejmě také typické patologické jevy. Kdo je připraven na kněze, kterému manželka uteče, na kněze, který své manželce bude nevěrný s nějakou farnicí, na domácí násilí fyzické a psychické, na problémy s farářovými dětmi, na kněze podpantofláka, za kterého rozhoduje ve farních záležitostech „silná“ žena? Bude moci být rozvedený kněz farářem? A knězem? A co když se jen doma s manželkou občas pořádně u otevřeného okna pohádá? Budou lidé chtít chodit k takovým lidem ke zpovědi? Jak budou biskupové tyto zapeklité situace spojení kněžství a manželství asi tak řešit? Nebo to naopak vůbec řešit nebudou, vždyť ono to přece „nějak“ dopadne? Někdy mi diskuse o manželství pro kněze připomínají vtip k gender diskusím naší doby: „Už sis dnes ráno zvolil pohlaví?“ Ženatého kněze by se možná zase po ránu mohl někdo zeptat: „Už sis dnes ráno zvolil rodinu?“

Jeden můj přítel, který žil nějakou

dobu v USA, dokonce říká, že manželství pastorů je jednou z příčin stálého vzniku nových a nových církví a sborů v americkém prostoru. Nevhodné chování dětí vede k nucenému přesunu pastora jinam a vzniknou kolem toho vážné názorové střety, a přitom to třeba ani nemusí být něco nepřekonatelného. Tyto rodiny a manželství prostě jsou jen pod velkým drobnohledem farností a sborů a čelí velkým očekáváním ze strany mnoha lidí.

Světít ženaté muže by jistě vyžadovalo ještě mnohem, mnohem větší kuráž, než si romantici představují. Ovšem odvaha směřující k cíli spíše pošetilému v naší západní kultuře, zásadně odlišné od situace východních církví, je sama jednou velkou pošetilostí. Ptá-li se tedy P. Jan Rybář, zda v těchto záležitostech použít spíše brzdu, nebo plyn, chce asi řídit už jen rychlost jízdy, o volantu se nezmiňuje. Ale šlo by přece také zatočit tam, kam své úsilí a odvahu nasměrovali první jezuité⁹. Když nemohli realizovat svůj záměr usadit se v Jeruzalémě a tam „pomáhat duším“, soustředili se na evangelizaci Evropy a světa. Za patřičnější nadpis úvodníku jezuitského bulletinu bych tedy považoval *Směr jízdy je nad rychlost*. Když má výprava správný cíl, muže ochotně opustit všechno – nejen svého otce a matku – po cestě za Ním vždy najdeme. Víme, že je Bůh včas povolá, když budeme prosit. Obdobně jako povolal nás, ženaté muže, k unikátní jednotě těla s naší manželkou, ke které můžeme a máme přilnout naplno, když budeme chtít a Boha prosit. Každý z nás si tedy může vybrat prapor, pod ním statečně a vytrvale bojovat a nepokukovat přitom po praporech jiných. AMDG.

Martin Kvapilík

Mgr. Ing. Martin Kvapilík
otec čtyř dětí, předseda spolku ProFamilia

⁹ V zachování prvotního ducha záleží takřka celý život řeholních společenství. Hevenesi, G.: *Jiskry sv. Ignáce. Myšlenka na den 3. prosince*.

KONEC PSEUDOLIBERALISMU

V samozvané intelektuální třídě narůstá vzrušení. Můžeme si být jisti, ptají se sami sebe, že pod nápoem Trumpa, Brexitu, celoevropského populismu a Jordana Petersona přetrvává „otevřená společnost“? Podle nich znamená odklon od liberalismu návrat do tmy, z níž jsme údajně vyšli. Dokonce i ti, kteří nejsou nadšeni z jemných laskavostí liberalismu, mají mírnit své naděje na jeho úpadek, aby jeho nástupce nebyl ještě horší. Mnozí lidé, a to i ti, kteří se považují za konzervativce, se očividně bojí o budoucnost liberalismu, a tato obava má na svědomí špatné chápání této doby.

Neboť diskuze je falešná od počátku. To, co se zde nazývá liberalismem, není vůbec liberalismus, ale jeho pravý opak. Je to liberalismus pouze podle jména, a tudíž neposkytuje žádnou záruku „otevřené společnosti“. Překroucením významu termínů „rovnost“, „tolerance“ a „lidská práva“ přetížila „liberální“ nadvláda v posledních třech desetiletích kostru naší civilizace a zanechala ji oslabenou a náchylnou ke kolapsu.

Měli bychom přestat používat slova jako „liberalismus“, jako by nebyl sám o sobě ironický, jako by jeho údajný smysl pro ctnost a dobrý úmysl nadále platil. Myslím si, že se v našem politickém slovníku stalo nezbytným přidat předponu některým slovům, aby upozornili kolemjdoucí na jejich skryté vykradení. Tři desítky let mluvím o „pseudoliberalismu“. To, čemu říkáme liberalismus, už nestojí zpříma. Jestliže to odumře, bude to důvod k oslavě, ne zděšení.

Používat správné pojmy

Tento pseudoliberalismus je založen na lži: myšlence, že svoboda znamená získat vše, co chci, a dělat si, co chci. Slovy ďábelského okultisty Aleistera Crowleyho: „Dělat, co chceš, ať jediným je zákonem.“ Chvilkové zamyšlení odhalí, že tyto ideje ohrožují samotnou civilizaci. Z povahy věci musí být to, co jeden člověk požaduje, vzato někomu jinému, a dělat si jen to,

Foto: sulox32 / Pixabay

co chci, bude vždy znamenat náklad pro někoho jiného, nebo nakonec – vlivem složitosti lidských prostředků – pro mě. Na toto téma existují celé filozofické a teologické knihovny, ale ačkoli v současných debatách dominují obavy, o těchto věcech nepadne ani slovo.

Generace šedesátých let, která zavedla tuto nesoudržnost do oběhu moderních společností, nebyla upřímná ohledně vlastních zkušeností s těmito tak vychvalovanými svobodami. A to za sebou zanechalo stopy devastace. Jedním z příznaků je to, že prakticky neexistuje jasné svědectví o omylech pseudoliberalismu, a to nejen v intimní oblasti lidských vztahů, ale i ve vztahu k ekonomice a migraci v moderním světě. Půl století dominovalo toto mdlé myšlení západním společnostem, válcovalo všechno a všechny s pomocí korporátních peněz a vychytralé propagandy. Jeho nesoudržnost byla chráněna před zkoumavými pohledy díky vlivu a dolarům Velkého Toho a Velkého Tamtoho, zkorumpovaným médiím a politické korektnosti. Samozvaní liberálové ukradli idealismus mladých a zapojili je do projektu, který

zvnějšku vypadá ctnostně, ale je prohnitý až ke kořenům. Přesvědčili i naše vlastní děti, že globalismus je nezpochybnitelné dobro a že lidskou bezpečnost a pohodu lze zajistit i bez pomoci civilizace, která vlastně umožnila rozvoj těchto kvalit.

Pseudoliberalismus se tak snaží převrátit hodnotový systém někdejší křesťanské civilizace, útočí na její základní instituce a zesměšňuje a cenzuruje její historii. Ospravedlňuje genocidu ve formě potratů a je očividně odhodlaný – někdy nevědomky – přivodit kulturní a morální destrukci Západu, a to s pomocí bezbožného relativismu a uměle vyvolané migrace, odstraněním rozdílných národností a zničením nukleární rodiny.

A i když je to zcela jasně nejnetolerantnější ideologie, která se na Západě objevila od druhé světové války, znaky zániku tohoto „liberalismu“ vyvolávají zděšení i u lidí, kteří by měli být chytřejší. Všichni „správně“ uvažující lidé musí souhlasit, že „populismus“ je špatná věc. Musíme uznat, že i přes své drobné nedostatky nabízí to, co nazýváme liberalismem, „tu nejlepší cestu vpřed“ pro západní společnosti.

Foto: sarajuggernaut / Pixabay

Liberalismus útočí na to nejdůležitější v naší tradici společenské solidarity a staví se proti těm hodnotám, které jsme měli za nejcennější.

Atentát na dějiny

Liberální progresivismus – abychom ho nazvali přesněji – je vlastně moderní formou kolonialismu, který se šíří nejen teritoriálně, ale uplatňuje svou nadvládu na věčné časy, nestrpí žádné námitky a nemilosrdně trestá své odpůrce. V tomto smyslu je hluboce totalitní a trvá na „jediném nejlepším způsobu“, který nesmí být zpochybněn.

Václav Havel popsal ve svém eseji *Příběh a totalita* z roku 1987 mechanismus totality jako „atentát na dějiny“, který chce dosáhnout jak „nihilizace minulosti“, tak ovládnutí budoucnosti. Totalita chce odstranit z historie možnosti lidské volby, tajemství a autonomie: dějiny se stávají pevnou sousledností rozvíjejících se nevyhnutelností a úlohou lidských bytostí je pouze smířit se s tím a přijmout svůj úděl.

Jinými slovy, v rámci nového kolonialismu je budoucnost městem, které je už postavené a čeká na svůj přesun. Není tu žádný prostor pro diskusi nebo nesouhlas. Je již rozhodnuto – a nejsme přitom jen drze informováni nějakou svévolnou lidskou autoritou, ale mechanickým duchem doby, který řídí běh dějin podle neměnných a nenapadnutelných zákonů.

Nyní, a to je jisté, vidíme raná stádia rozpadu tohoto pseudoliberalismu. Tento liberalismus sliboval neomezený hospodářský růst, čímž dokázal svou nesoudržnost: zvyšující se růst nikdy nepřinese zvyšující se štěstí. Ignorance hospodářských cyklů je příkladem pseudoliberalní nepoctivosti. Neexistuje žádný slavný konečný cíl.

Tento pseudoliberalismus také slibuje svobodu projevu, zatímco ji omezuje ve jménu zdvořilosti. Užívá sofistikovaného zneužívání jazyka s cílem zakrýt svou vlastní nesoudržnost a přisvojuje si právo potlačovat cokoli, co pro něj představuje významnou hrozbu. Také slibuje stále čistější formy demokracie, ale ve skutečnosti nás vede stále blíže k lůzovládě.

Pseudoliberalismus si nárokuje univerzalizaci lidských práv, ale stačí chvilková reflexe, aby si člověk uvědomil, že to, co tím myslí, není ani v nejmenším univerzální, ale vysoce ideologické překalibrování rovnováhy moci mezi „establishmentem“ a „menšinami“, které jim slouží jako lidské štíty pro vedení nevyhlášené války.

Navíc právě pseudoliberalní důraz na selektivní chápání lidských práv je jádrem současného ohrožení budouc-

nosti Evropy. Protože jestli lidská práva převyšují práva kultury, historie, místa, lokality, domova a srdce, výsledkem bude zánik celé kultury, loajality a důvěry, vytvoření mezikontinentální bezuzdnosti, která odstraní veškerý dřívější řád a soudržnost.

To, co nazýváme liberalismem, útočí na to nejdůležitější v naší tradici společenské solidarity a staví se proti těm hodnotám, které jsme měli za nejcennější – lásku k Bohu, vlasti a rodině – ve prospěch prázdného a bezvěreckého materialismu a pseudozákonů nových ideologií. Součet nedostatků tohoto pseudoliberalismu se rovná obvinění, které zdaleka převažuje dokonce i součet slibovaných výhod, protože se ve skutečnosti rovná popření demokracie, svobody projevu a smysluplné svobody.

Je pravda, že v zákulisí čekají další herci, kteří představují něco ještě více neliberálního, než je současné zřízení. Ale neměli bychom se držet špatného ze strachu, že by mohlo přijít něco ještě horšího. Možná právě tento paradox vysvětluje, proč „liberálové“ stále podporují příliv muslimů do Evropy: je to část „liberálního“ programu rozpadu kultury, tradic a civilizace Západu. Člověk se často musí ptát, jestli „liberálové“ vědí něco o povaze islámu a jeho ambicích, jestli jsou si vědomi toho, že islámský koncept „nevěřících“ je všechny vylučuje z nároku na jejich „práva“. Žádný rozumný člověk by nikdy neobvinil tyto pseudoliberaly z prozíravosti. Tady se však překonali v úmyslné krátkozrakosti a hlouposti. Pokud by si chtěli představit, jak to skončí, doporučil bych jim román *Podřízenost* od Michela Houellebecqa, která vypráví o kapitulaci budoucího francouzského establishmentu před lichtokami islámu.

Otevřenost, tolerance, rovnost a další slepé uličky

Problém ale nespočívá pouze v pseudoliberalismu. Paradoxně se v poslední době mezi konzervativci rozšířila nebezpečná tendence: myšlenka, že všechny nedostatky liberalismu – jako třeba jeho slepý utopický globalismus nebo excesy politické korektnosti – blednou ve srovnání s barbarstvím, pozorovaným ve světě. Chtějí tím říct, že bychom neměli vyvo-

TRADICE OTCŮ

Ze spisu „O jednotě církve“
(*De catholicae Ecclesiae unitate*),
nejobsáhlejšího díla sv. Cypriána,
biskupa a mučedníka (†258):

Caput III. Maxime cavenda sunt
schismata haeresesque

Chraňme se, nejmilejší bratři, nejen těch věcí, které jsou zjevné a jasné, ale i těch, které se skrývají pod prostotou chytrácké lsti. Co jest chytřejšího, co jest prostšího, než že nepřítel, odhalený a poražený Kristovým příchodem, jakmile vzešlo národům lidstva zazářil — takže hluší popřáli sluchu duchovní milosti, slepí otevřeli oči k Bohu, nemocní věčným zdravím okřáli, chromí k Církvi chvátali, němí jasnými hlasy a prosbami se modlili — vida modly opuštěné a pro velký počet věřících svá sídla a chrámy prázdné, než že vymyslel nový úskok, aby i pod svým jménem křesťanským klamal neobezřetně?

Které nemohl udržet na cestě staré slepoty, ty klame a přelstívá cestou nového bludu. Ze samé církve lidi loupí. A zatím, co se jim zdá, že z temnoti toho věku již vybredli a k světlu se blížili, aniž o tom věděli, jinými temnotami je oslepuje. Ač se jejich život neshoduje ani s evangeliem, ani s jeho zachováváním a zákonem, nazývají se křesťany a pohybující se v temnotách, domnívají se, že mají světlo, jsouce chláchlou a šílení protivníkem, který dle slov apoštola proměňuje se v anděla světlosti a své sluhly nastrojuje jako služebníky spravedlnosti, kteří pak prohlašují noc za den, zahynutí za spásu, zoufalství za skrytou naději, nevěru za předstíranou víru, Antikrista pod jménem Kristovým; to všechno za tím účelem, aby pravděpodobně lhouce, proniknutí pravdy zamezili.

Tak se děje, bratři nejmilejší, když se k původu pravdy nepřihlíží, ani základ se nehledá, ani nauka nebeského učitele se nezachovává.

Foto: eak_kkk / Pixabay

lávat rozruch ohledně toho, co se děje na Západě, ale spíše vyjádřit vděčnost za „otevřenost“, která zde panuje, a „toleranci“, kterou mají liberálové ke svým oponentům. To je rovněž falešné. „Tolerance“ zde stejně jako „rovnost“ znamená něco jiného, než dříve. Kdysi znamenala tolerance nezasahovat nebo nesnažit se potlačovat víru, která se rozchází s tou mojí, ale tato definice ustoupila diktatuře netolerance, v níž je tolerováno vše kromě názorů těch, kdo nesouhlasí s principy pseudoliberalismu.

„Liberálové“ mluví o tom, čemu říkají „liberální pořádek“, jako kdyby jeho ctnosti byly všem zřejmé. To jim umožňuje osvojit si tón morálního svatouškovství. Ti, kteří nesouhlasí, musí *ipso facto* trpět nějakým druhem patologické zvrácenosti: staví se proti dobru ze strachu, kverulantství nebo něčeho ještě horšího. Ale pseudoliberalní smysl pro dobro je selektivní, slouží jeho vlastním zájmům a nemá žádné dobré záměry se svými oponenty. Vidíme to znovu a znovu, a to, co jsme viděli – v rukou bojovníků za sociální spravedlnost, LGBT aktivistů, #MeTooerů a podobně – ukazuje, jak by liberální konec dějin doopravdy vypadal.

Nebuďme tedy natolik vystrašení, abychom podporovali to, co se konečně rozpadá. Pseudoliberalismus se konečně rozpadá vlivem opožděné odplaty od těch, k nimž se chová s opovržením, a také váhou vlastní nesmyslnosti. Libe-

rální stav věci je tak trochu jako aktuální stav rock'n'rollu: Ačkoli se drží z posledních sil, nikdo si neumí představit, co a jestli vůbec něco přijde po něm. To se zdálo být určitou dobu nejsilnějším trumfem samozvaných liberálů: že skutečně reprezentovali konec dějin. To, co je nyní (často pejorativně) nazýváno „populismem“, vyvstalo, aby zničilo tuto myšlenku.

Tento „populismus“ může v té či oné podobě představovat budoucnost, nebo jednoduše předchůdce něčeho, co si ještě neumíme představit. Ale ať už je to cokoli, zdá se, že je to naše jediná naděje. Volba, před níž stojíme, není mezi „levicí“ a „pravicí“, nebo – ještě méně – mezi „liberály“ a „krajní pravicí“. Není ani volbou mezi pokračováním současného pseudoliberalismu a pádem do islamismu – to první nevyhnutelně ustoupí druhému. Ta volba je spíše mezi civilizací a jejím protikladem. Sotva by to mohlo být vážnější. Nastal čas nechat iluze šedesátých let konečně zemřít.

John Waters
iriský spisovatel, komentátor a dramatik

John Waters
First Things
Přeložila

Michaela Vošvrdová

CARPE DIEM

„Možnosti eutanazie pro vážně nemocné se v Německu výrazně rozšíří. Vyplývá to z čerstvého rozhodnutí německého ústavního soudu v Karlsruhe, podle kterého je dosavadní zákon omezující asistované sebevraždy protiústavní, a proto také neplatný. Omezuje totiž základní práva těžce nemocných,“ uvedla ČTK. Je to značný posun, přestože nějaké – relativně přísně regulované – možnosti eutanazie Německo již nějaký ten rok zná. Slovem eutanazie se ale v Evropě naposledy oháněl Adolf Hitler, když nechal v Německu pozabíjet desetitisíce mentálně a fyzicky postižených dětí a dospělých (mj. proto, že péče o ně znamenala veřejné výdaje, které měly být ušetřeny na zcela jiné cíle než je péče o slabé a nemocné). Po válce byla eutanazie vnímána jako rodná sestra holocaustu a téměř čtyřicet let si na ni žádný slušný lékař nedovolil ani pomyslet. Dle soudu mnohých je výrok ústavního soudu v Německu přelomový právě pro tuto historicky a geograficky zároveň podmíněnou kontroverzi. Jen o něco málo než týden před touto novinkou z Německa přinesla média zprávu o legalizaci eutanazie v Portugalsku. Podstoupit ji mohou všichni starší 18 let, nevléčitelně nemocní a trpící. Kdo to říkal...? Ano, Chesterton: „Je-li dnešní člověk opravdu dědic všech věků, pak připomíná spíš dědice, který říká svému právníkovi, ať rodinný majetek se vším všudy prodá, aby měl peníze na dostihy a noční kluby.“ Legislativou podpořený konzumismus s filozofií života „*carpe diem*“ nás ale doběhne a zastihne v situaci hlubokého lidského neštěstí, a to jak jednotlivců, tak celého lidstva.

„Vím, že, to asi dnes není korektní, ale na Alžírsko se mi váže spousta vzpomínek a zkušeností s místními lidmi, kteří ve mně zakotvili nedůvěru vůči Arabům. Je to islámská země, bylo to

Foto: Jeanne Menjoulet / Flickr

všude přítomno. Arabský svět byl dost agresivní, všudypřítomné odhalování mužských přede mnou, přece jen jsem byla devítiletá dívka. Mám k tomu nedůvěru,“ říká dokumentární fotografka Dana Kyndrová pro ČRo a dodává: „Později, když jsem průvodcovala po muslimských zemích, zjišťovala jsem si spoustu faktů o islámu. A i s vlastními zkušenostmi vím, že naivita, že se jejich a naše kultura mohou skloubit, je velká. Je to jiný svět, je to velmi komplikované, včetně hlubokého přesvědčení, že jejich víra je lepší, nadřazenější a že se křesťané, až to pochopí, stanou také muslimy.“

„Být heterosexuální bílý muž původem ze střední třídy znamená být všudypřítomný, i když nejsi vidět,“ říká Mouna Kalla–Sacranie, studentka druhého ročníku svobodných umění. „To, že patříš do některé z těchto kategorií, není nutně tvá vina, ale je to rozhodně

tvůj problém. Proč? Protože ignoruješ fakt, že lidé, kteří nevyjadřují a nežijí jako ty, dostávají méně akademických a profesionálních příležitostí, navzdory jejich evidentním zásluhám. To je první znak tvé privilegovanosti.“ *Echo Prime* přináší text Štěpána Hobzy, studenta magisterského oboru World History & Cultures na King's College London, a cituje dál: „Když jsem tento text četl poprvé, lehce mě vyvedl z míry. Bylo to velmi specifické přivítání na univerzitě, kde jsem se rozhodl studovat. ... Ani tahle nakládačka mi ještě nestačila a přečetl jsem si i další texty směřující k tomu, že jsem bílý heterosexuální Evropan. „Nemělo by být povinností utlačovaného vzdělávát utlačovatele o útlaku,“ vítala mě Maria Dadabhoy, studentka třetího ročníku medicíny. „Není mou povinností držet ti ruku a ulehčit ti tvoji vinu.““

–zd–